

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: VK-11Csp/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6223200339
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Murgaš
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6223200339.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Ľubošom Murgašom v spore žalobkyne M. U., D.. XX. XX. XXXX, N. R. XXX/X, XXX XX Ž., právne zastúpená splnomocnenou zástupkyňou Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou so sídlom Komenského 3, 990 01 Veľký Krtíš, proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, takto

rozhodol:

- I. Súd u r č u j e, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10. 01. 2008 je bezúročný a bez poplatkov.
- II. Súd u r č u j e, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v článku 3 ods. 4 Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10. 01. 2008 je neplatná.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.01.2008 je neplatná, eventuálne, aby určil že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v čl. 3 ods. 4 Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa na 10. 01.2008 je neplatná a žalobkyni priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Uvedenú žalobu odôvodnila tým, že žalovaný vymáha pohľadávku, ktorá mala vzniknúť tým, že žalobkyňa ako dlžníčka dňa 10.01.2008 s právnym predchodcom žalobcu (Poštová banka, a.s.) uzatvorila Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, čím bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 995,82 EUR (30.000 Sk). Podľa zmluvy žalobkyňa sa zaviazala žalovanému úver vrátiť v štyridsiatich mesačných splátkach vo výške 39,50 EUR (1.900 Sk). Zmluva deklaruje výšku úrokovej sadzby 23 % ročne, RPMN 25,69 % celkové náklady spotrebiteľa vo výške 584,21 EUR (17.600 Sk), t.j. 40 splátok x 1.190 Sk, čo predstavuje vo vzťahu k výške úveru viac ako 58 % odplaty z poskytnutého úveru. V dokumente označenom ako úverová zmluva sa nachádzajú neprijateľné zmluvné podmienky (dohoda o zrážkach zo mzdy, rozhodcovská doložka, inkorporačná doložka). Právny predchodca žalovaného následne postúpil zmluvnú pohľadávku na žalovaného, ktorý pohľadávku voči žalobkyni vymáha zrážkami zo mzdy cez jej zamestnávateľa. Zmluva o úvere je absolútne neplatný právny úkon, nakoľko žalobkyňa dňa 10.01.2008 podpísala dokument označený ako Zmluva o úvere a následne právny predchodca žalovaného doplnil jej podstatné obsahové náležitosti (výška úveru, výška RPMN, výška splátky, výška úrokovej sadzby, výška priemernej RPMN, počet splátok), čím prijal návrh s výhradami a a žalobkyňa nebola pred podpisom zmluvy oboznámená s podstatnými obsahovými náležitosťami. Obsah zmluvy žalobkyňa neprijala svojím podpisom. K uzavretiu zmluvy nedošlo z dôvodu neakceptovania zmeneného znenia

zmluvy o úvere, čím sa jedná o absolútne neplatný právny úkon. Ďalej uviedla, že výška odplaty za poskytnutie úveru bola dohodnutá v zmluve v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko dojednaná úroková sadzba vo výške 23 % ročne po prepočte na 40 splátok po 1.190 Sk predstavuje čiastku 47.600 Sk, čo je 58 % z poskytnutej sumy, napriek tomu, že obchodné banky v rozhodnom čase poskytovali úvery s úrokovou sadzobou vo výške 6,05 % ročne, čím bola odplata dojednaná absolútne neprimerane. Uvedené dojednanie má znaky civilnoprávnej úžery. Podľa ustálenej judikatúry dojednanie odplaty vo výške dvojnásobku násobku priemernej odplaty poskytovanej bankami v čase uzatvorenia zmluvy sa považuje za rozporné s dobrými mravmi. Ďalej poukázala na ust. § 53c OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, ktoré nebolo dodržané, pretože predmet zmluvy vyjadrený v tretej časti bol zaznamenaný menším písmom ako text zmluvy v ostatných častiach. Hoci žalobkyňa vrátila žalovanému istinu, žalovaný požaduje ďalej zaplatenie úrokov a jej zamestnávateľovi predložil dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorý začal zrážky vykonávať. Pod predmetnú Zmluvu o úvere žalovaný subsumoval aj dohodu o zrážkach v zmysle § 551 OZ. Zabezpečenie pohľadávky veriteľa v zmysle § 5 a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa dohodou o zrážkach zo mzdy je neprípustné. Dohoda o zrážkach nebola uzatvorená formou osobitnej listiny a žalobkyňa ako spotrebiteľka nebola poučená o možnosti dohodu odmietnuť. Zmluva o úvere predpokladala uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy ako podmienku poskytnutia úveru, čo treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku

3. Súd žalobu doručil žalovanému dňa 07.03.2023, ktorý sa k žalobe písomne vyjadril v podaní zo dňa 13.03.2023 (č. I. 23 - 26). Uviedol, že v prípade akceptácie návrhu úverovej zmluvy bankou, ktorá doplnila po podpise klienta do formulára údaje o výške poskytnutého úveru s ďalšími náležitosťami zmluvy bol postup telefonicky alebo písomne oznámený klientovi, ktorý mal možnosť návrh úverovej zmluvy do 5 dní odmietnuť. Banka bez akceptácie úverových podmienok klientom nezašle späťne podpísanú zmluvu. Žalobkyňa čerpala úver, pričom v tom čase bola oboznámená s podmienkami poskytnutia úveru, čím akceptovala predmetný úver za daných podmienok a nikdy nespochybnila svoju vôľu smerujúcu k uzatvoreniu úverovej zmluvy. Včasné vyhlásenie alebo iné včasné konanie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu. Žalovaná prijala pozmenený návrh telefonickým odsúhlasením podmienok a následným čerpaním úveru, ktorý mesačne uhrádzala. Úroková sadzba bola dojednaná platne. Pri úvere do 5 rokov pre domácnosti za obdobie január 2008 (v čase uzatvorenia zmluvy) bola úroková sadzba pri spotrebiteľských úverov na úrovni 13,82 %, čím dojednaná úroková sadzba vo výške 23 % neprekračuje dvojnásobok stanovených úrokových sadzieb. Zo strany žalobkyne nedošlo k vráteniu zmluvného úroku z plnej výšky a žalovaný je oprávnený požadovať zaplatenie tejto položky. V čase uzatvorenia zmluvy platná účinná právna úprava neustanovila formát písma, ktorý sa mal používať v zmluvných záväzkoch. Žalobkyňa nepreukázala nedostatok slobodnej vôle pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá nie je nekalou zmluvnou podmienkou ani prejavom nerovnováhy zmluvného vzťahu. Predstavuje uplatnenie zákonného zabezpečovacieho inštitútu pre prípad neplnenia povinnosti zmluvnou stranou. Inštitút dohody o zrážkach podľa ust. § 551 OZ neurčuje povinnosť zmluvných strán upraviť výšku zrážok zo mzdy. Dohoda zrážka bola platne uzatvorená. Predstavuje súčasť Zmluvy o úvere a obsahuje všetky zákonné náležitosti (označenie dlžníka veriteľa, platiteľa mzdy, pohľadávky, výšku dohodnutých zrážok, súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok). Žalovaný namietol nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Poukázal, že rozhodnutie bude mať vplyv nielen na žalovaného, ale rovnako na jeho právneho predchodcu (Poštová banka, a.s.), ktorý je dodávateľom. Predstavujú nútené procesné spoločenstvo a rozhodnutie súdu sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov.

4. Žalobkyňa v replike dňa 12.04.2023 uviedla, že v Zmluve o úvere sa nachádzajú neprijateľné zmluvné podmienky, t.j. dohoda o zrážkach zo mzdy, rozhodcovská doložka a netransparentná inkorporačná doložka. Zmluvné náležitosti ako ročná úroková sadzba, výška úveru a výška odplaty neboli platne dojednané, pretože odporuje dobrým mravom a odplata niekoľkonásobne prevyšuje odplatu požadujúcu bankami v čase uzatvorenia zmluvy. Zo Zmlúv o úvere nevyplývalo, či žalovaný pred poskytnutím spotrebiteľského úveru skúmal bonitu klienta, kam patrí preverenie príjmov a životných nákladov a výdavkov žalobkyne. Došlo tým k hrubému porušeniu povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou a poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o úvere neobsahuje zákonné náležitosti a neuvádza správne hodnotu RPMN, čím sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výška odplaty bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi, čím sa zmluva považuje za absolútne neplatnú. Dohoda o zrážkach zo mzdy je rovnako neplatná, pretože neobsahuje identifikáciu pohľadávky veriteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/45/2020 zo dňa 31.03.2021). Žalovaný vytvoril situáciu, že dohoda o zrážkach zabezpečuje časť pohľadávky, ktorá vyplýva z neprijateľných

zmluvných podmienok, čím rozsah vymožených finančných prostriedkov prevyšuje výšku skutočného dlhu spotrebiteľa.

5. Žalovaný v duplike zo dňa 26. 04. 2023 poukázal, že dojednané úroky nepresahujú mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy a boli dojednané platne. Právny predchodca žalovaného skúmal bonitu žalobkyne ako dlžníka. Banka mala k dispozícii kompletne informácie o úverových záväzkoch žiadateľky. Žalobkyňa mala možnosť slobodne si zvoliť bankovú inštitúciu a nemusela uzatvoriť zmluvný vzťah s pôvodným veriteľom. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje prípustný prostriedok zabezpečenia pohľadávky.

6. Súd predmetný spor prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 24.11.2023 v neprítomnosti žalovaného podľa § 180 CSP.

7. Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní dňa 24.11.2023 uviedla, že zmluva o úvere medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného (Poštová banka, a.s.) porušuje zákon na ochranu spotrebiteľa, pričom jednotlivé porušenia boli špecifikované s žalobe. Považovala za neprípustné, aby pohľadávka zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy, preto časť zmluvy v čl. 3 ods. 4 je neplatná. Pokiaľ sa týka vecnej legitímácie žalovaného uviedla, že zmluvnými dokumentami pripojenými k žalobe bolo preukázané postúpenie pohľadávky na súčasného žalovaného. V oznámení žalovaného bolo uvedené postúpenie pohľadávky na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014 medzi spoločnosťou BENCONT Investment a spoločnosťou BENCONT Collection.

8. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: Výsledok výpočtu RPMN č. I. 116, Súhrnná informácia o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľom za 1. štvrtrok 2008 č. I. 117, úrokové miery z úverov bánk za rok 2008 č. I. 118. Listiny na č. I. 4 - 8 súd nečítal, pretože boli počas konania žalovanému doručené a neboli stranami spochybnené.

9. Na základe vykonaných dôkazov súd zistil vo veci nasledovný skutkový stav:

Medzi právnym predchodcom žalovaného - Poštová banka, a.s. (ďalej len „pôvodný veriteľ“) a žalobkyňou ako dlžníkom bola dňa 10.01.2008 uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý spotrebiteľský úver v celkovej sume 994,70 EUR (30.000 Sk), ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať pôvodnému veriteľovi prostredníctvom 40 mesačných splátok vo výške 39,50 EUR (1.190 Sk). Splatnosť prvej splátky bola dojednaná ku dňu 11.02.2008 a splatnosť ďalších splátok bola vždy k 11. dňu v mesiaci. Termín konečnej splatnosti bol podľa Zmluvy dojednaný ku dňu 11. 5. 2011. Do predmetu Zmluvy o úvere bolo zahrnuté dojednanie o výške ročnej úrokovej sadzby 23 %, RPMN banky 25,69 % a celková výška nákladov 439,10 EUR (13.228,20 Sk).

10. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa ako dlžníčka nedodržala zmluvné podmienky a poskytnutý úver nesplácala riadne a včas, pristúpil pôvodný veriteľ k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti.

11. Žalobca nadobudol pohľadávku so všetkými súvisiacimi právami z predmetnej Zmluvy o úvere postúpením od pôvodného veriteľa. Pohľadávka z predmetnej Zmluvy o úvere bola postúpená na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12.2010, ktorá bola uzavretá medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupníkom, následne na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.02.2011 uzavretej medzi spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupcom a spoločnosťou PROCIVITAS, s.r.o. ako postupníkom. Následne bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2014 medzi spoločnosťou PROCIVITAS, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT INVESTMENT, s.r.o. ako postupníkom. Napokon bola uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2014 medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENT, s.r.o. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, ktorý uvedeným právnym titulom vstúpil do všetkých práv pôvodného veriteľa.

12. Dňa 06.10.2022 predložil žalobca zamestnávateľovi žalobkyne Dohodu o zrážkach zo mzdy s výzvou na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne a vyčíslil dlžnú pohľadávku žalobkyne v sume 4.940,88 EUR

s tým, že pohľadávka je ďalej úročená. Požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok až do úplného uspokojenia pohľadávky vrátane príslušenstva.

13. Podľa potvrdenia spoločnosti Fontána Želovce, s.r.o., so sídlom Zdravotnícka 255, 991 06 Želovce, IČO: 44 560 222 zo dňa 24. 2. 2023 vyplýva, že voči mzde žalobkyne boli jej zamestnávateľom vykonané zarážky v prospech spoločnosti BENCONT COLLECTION, a.s., t.j. žalobcu s tým, ktoré boli realizované v prospech bankového účtu uvedenej spoločnosti za mesiace október - december 2022, január 2023 v celkovej sume 520,25 EUR.

14. Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“); zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zák. č. 258/2001 Z.z.“); na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 4 ods. 2 písm. i), j), k) zákona č. 258/2001 Z.z.; zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2.

17. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z.; pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

18. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z.; od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy; každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté.

20. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“); (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 39 OZ; neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 524 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

23. Podľa § 551 ods. 1 OZ; uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Podľa ods. 2 proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Podľa ods. 3 ustanovenia ods. 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

24. Súd vyššie citované ustanovenia zákona aplikoval na zistený skutkový stav a dospel k záveru, že žaloba bola opodstatnená v plnom rozsahu, preto jej vyhovel.

25. V predmetnej veci žalobkyňa sa domáhala najskôr určenia neplatnosti Zmluvy o úvere zo dňa 10.01.2008. Žalobný petit formulovala eventuálne, čím pre prípad, že súd by primárnemu petitu žaloby nevyhovel požadovala, aby určil neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v čl. 3 ods. 4 Zmluvy o úvere zo dňa 10. 1. 2008. Dňa 24.11.2023 súd pripustil zmenu žaloby a konal o určovacom žalobnom petite, ktorým žalobkyňa požadovala, aby súd určil že úver poskytnutý žalobkyne na základe Zmluvy o úvere zo dňa 10. 1.2008 je bezúročný a bez poplatkov a súčasne aby určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v čl. 3 ods. 4 Zmluvy o úvere zo dňa 10. 1. 2008 je neplatná.

26. Súd konštatuje, že z procesného hľadiska sa jedná o prípustný žalobný návrh podľa ust. § 137 písm. d) CSP, ktorým žalobkyňa požadovala určenie právnej skutočnosti (určenie, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov a zároveň určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy uvedené v čl. 3 ods. 4 Zmluvy o úvere zo dňa 10. 1. 2008). Možnosť predmetnej žaloby vyplýva z osobitného predpisu, konkrétne z ust. 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (do 31.12.2016 možnosť žaloby bola prípustná podľa ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Ako podmienku žaloby nebolo potrebné tvrdiť ani preukazovať naliehavý právny záujem.

27. Okresný súd v prvom rade preskúmal otázku vecnej legitímácie. Pri žalovanom bola vecná legitímácia založená postúpením bankovej pohľadávky na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2010, ktorá bola uzavretá medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako postupcom spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupníkom. Následne na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.02.2011 uzavretej medzi spoločnosťou BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED ako postupcom a spoločnosťou PROCIVITAS, s.r.o.. Následne bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014 medzi spoločnosťou PROCIVITAS, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT INVESTMENT, s.r.o. ako postupníkom. Napokon bola uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014 medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENT, s.r.o. ako postupcom a žalovaným ako postupníkom, ktorý daným právnym titulom vstúpil do všetkých práv pôvodného veriteľa. Súd vyšiel z názoru, že bola daná pasívna legitímácia žalovaného, ktorý vstúpil do všetkých práv a povinností pôvodného veriteľa. Vecná legitímácia žalovaného pri žalobe o určenie právnej skutočnosti je daná, nakoľko ide o právo, ktoré je s postúpenou pohľadávkou spojené. Právo spotrebiteľa domáhať sa na súde určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru zostáva zachované aj voči tomu, na koho dodávateľ postúpil svoju pohľadátku z úveru (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.2Cdo/125/2018 zo dňa 27.06.2019, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 72/2019). Na zhodnom základe bolo zachované právo žalobkyne na súde domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy voči tomu na koho pôvodný veriteľ postúpil svoju pohľadátku zo Zmluvy o úvere.

28. Nadväzne sa súd zaoberal obsahom veci samej. Listinnými dôkazmi mal preukázané, že dňa 10.01.2008 strany uzatvorili úverový zmluvný vzťah, ktorý označili „Zmluva o úvere“, ktorý bol evidovaný pod č. XXXXXXXXXX. Zo zmluvy vyplýva, že sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, keďže vyjadruje záväzok pôvodného veriteľa (Poštová banka, a.s.) poskytnúť žalobkyne spotrebiteľský úver, pričom žalobkyňa ako dlžníčka sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Predmetom podnikania právneho predchodcu žalovaného ako pôvodného veriteľa (Poštová banka, a.s.) aj bolo poskytovanie úverov. Žalobkyňa pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonala v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na uvedené strany boli pri uzatváraní a plnení v postavení dodávateľ a spotrebiteľ.

29. Uvedená zmluva je typovo zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa ust. § 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z., na ktorú sa aplikujú ustanovenia všeobecnej právnej úpravy Obchodného zákonníka, Občianskeho

zákonníka a ustanovenia osobitného zák. č. 258/2001 Z. z.. Súd so zreteľom na obsah žaloby a z úradnej povinnosti uskutočnil kontrolu jednotlivých zmluvných ustanovení včlenených do textu zmluvy z hľadiska ust. § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z.

30. Predmet zmluvy bol deklarovaný v časti/článku 3 „Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia“, v ktorej zmluvné strany vyjadrili záväzok pôvodného veriteľa poskytnúť klientovi (žalobkyni) peňažné prostriedky za podmienok stanovených bankou do výšky uvedenej v predmetnej zmluve. Zároveň v uvedenej časti bol vyjadrený záväzok klienta (žalobkyne) peňažné prostriedky pôvodnému veriteľovi (Poštová banka, a.s.) vrátiť, zaplatiť úroky, poplatky a splniť ostatné povinnosti uvedené v zmluve a obchodných podmienkach.

31. Súd preskúmal osobitné náležitosti zmluvy podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v kontexte rozhodnutia Súdneho dvora EU, sp. zn. C-42/15 zo dňa 09.11.2016. Zistil, že zmluva zo dňa 10.01.2008 má vady, nakoľko neboli dostatočne dodržané ust. § 4 ods. 2 písm. i), j), k) zák. č. 258/2001 Z. z. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať údaj o RPMN a celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré boli vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a rovnako aj priemernú hodnotu RPMN na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2.

32. Vychádzajúc z obsahu Zmluvy o úvere možno konštatovať, že deklaruje údaj: RPMN banky 25,69 %, ktorý však nezodpovedá realite. RPMN predstavuje informáciu o celkových nákladoch spotrebiteľského úveru. Súd vykonal prepočet tohto ukazovateľa prostredníctvom kalkulačky zverejnenej na stránke Ministerstva financií SR, s tým, že reálna RPMN pri poskytnutej čiastke úveru vo výške 995,82 EUR (30.000 Sk), počte 40 splátok vo výške 39,50 EUR (1.190 Sk) a deklarovanom v termíne konečnej splatnosti ku dňu 11.05.2011 bola zistená na úrovni 29,75 % (<<https://www.fininfo.sk/fininfo/fiq/financne-kalkulacky/kalkulacka-rpmn/>>). Je týmto zjavné, že miera nákladovosti v súvislosti s poskytnutím predmetného spotrebiteľského úveru bola žalobkyni, ktorá je spotrebiteľkou deklarovaná nesprávne a v nižšej hodnote. Nesprávny údaj o RPMN spôsobuje, že uvedená zmluvná náležitosť nebola dodržaná a v zmluve preto absentuje.

33. Zmluva o úvere neuvádza správnu informáciu o priemernej RPMN, ktorý údaj v zmluve nebol uvedený. Údaj o priemernej RPMN predstavuje informatívny údaj, ktorého úlohou je poskytnúť spotrebiteľovi pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere okamžitý poznatok, či úver ohľadom ktorého sa spotrebiteľ chystá uzavrieť úverovú zmluvu je v porovnaní s obdobnými úvermi poskytovanými na trhu s úvermi výhodný alebo nie, čo môže mať rozhodujúcu váhu pri rozhodovaní spotrebiteľa o akceptácii podmienok navrhovaných dodávateľom. Predmetná zmluva bola uzavretá dňa 10.01.2008 a podľa súhrnnej informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2008 bola priemerná RPMN pri ostatných spotrebiteľských úveroch vo výške 50.000 Sk pri zmluvách so splatnosťou na obdobie od 1 do 5 rokov na úrovni 70,61 %. Pôvodný veriteľ neposkytol žiadnu informáciu o priemerných nákladoch spojených s poskytnutím spotrebiteľského úveru, ktorá skutočnosť spôsobuje nedodržanie zmluvnej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. k) zák. č. 258/2001 Z. z..

34. Ďalej súd uvádza, že uzatvorená Zmluva o úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. Dotknuté ust. § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z.z. vyžaduje potrebu členenia splátok na splátku istiny, úrokov a poplatkov, čo eurokonformne je potrebné vykladať tým spôsobom, že sa neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky, čo zodpovedá aj rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 4Cdo/122/2019 zo dňa 29.4.2020). V uvedenom ponímaní zmluvná náležitosť predpokladaná osobitným zákonom nebola dodržaná.

35. Podľa vyššie uvedeného a s poukazom na ust. § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. súd uvádza, že neboli splnené zákonné podmienky podľa ust. § 4 ods. 2 písm. i), j), k), pretože zmluva neobsahuje náležitosti a neuvádza údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, RPMN a priemernej RPMN. Nakoľko na základe žiadosti žalobkyne bol jej poskytnutý spotrebiteľský úver, ktorý čerpala, predmetná Zmluva o úvere sa považuje za platnú, avšak poskytnutý úver stíha sankcia

bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle ust. § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. Vzhľadom k tomu súd žalobe v uvedenej časti žalobného petitu vyhovel a určil, že poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. 3605751808 zo dňa 10.01.2008 je bezúročný a bez poplatkov

36. K námietkam žalobkyne voči platnosti Zmluvy súd dodáva, že podľa zmluvnej dokumentácie žalobkyňa vypísala časť 1. a 2. Zmluvného formulára, do ktorého postupne doplnila osobné údaje, požiadavku na výšku úveru (30.000 Sk), dobu (40 mesiacov) a formu splácania úveru, ktorá následne bola predložená pôvodnému veriteľovi (Poštová banka, a.s.). Pôvodný veriteľ bol oprávnený upraviť výšku úveru, výšku úrokovej sadzby, aj dobu splácania a uvedenú skutočnosť telefonicky oznámil žalovanej. Žalovaná mala možnosť podľa obchodných podmienok do 5 dní upravený návrh úverovej zmluvy odmietnuť, k čomu nepristúpila. Pôvodný veriteľ postupoval v súlade so znením obchodných podmienok (čl. 1, bod 1.2 Obchodných podmienok) a jeho nemožno interpretovať ako odmietnutie návrhu na uzavretie zmluvy. Žalobkyňa návrh zmluvy akceptovala, pretože predmetný úver čerpala v súlade s upravenými podmienkami poskytnutia úveru. Jedná sa o včasné konanie žalobkyne, ktorým deklarovala svoj súhlas s prijatím návrhu a záujem byť návrhom zmluvy viazaný (ust. § 43c ods. 1 OZ). Ďalej súd poukazuje, že neplatnosť zmluvy nevyvoláva určená veľkosť písma vo vzťahu k predmetu zmluvy deklarovaného v časti/článku 3 Zmluvy o úvere a vo väzbe na iné časti zmluvnej dokumentácie. Nariadenie vlády č. 141/2014 Z. z., ktorým sa novelizovalo nariadenie vlády č. 87/1195 Z. z. bolo prijaté dňa 20.05.2014 s účinkami ku dňu 01.01.2015. Vykonávací predpis, ktorý upravuje veľkosť písma ustanovení spotrebiteľskej zmluvy a ustanovení všeobecných obchodných podmienok vo výške najmenej 1,9 milimetra do právnej úpravy bol zaradený po vzniku predmetnej zmluvy. Zákonná požiadavka na písomné vyjadrenie predmetu a ceny v zmluvných dokumentoch spotrebiteľskej zmluvy prinajmenšom rovnakým písmom (nie menším) oproti inými časťami zmluvného textu bola rovnako do Občianskeho zákonníka zaradené ust. 53c zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch s účinkami od 01.06.2010, teda po vzniku posudzovanej Zmluvy o úvere. Vzhľadom k tomu žalobkyňou namietané skutočnosti nespôsobujú neplatnosť predmetnej zmluvy.

37. Primeranosť odplaty za poskytnutie finančných prostriedkov sa posudzuje podľa ust. § 39 ods. 1 OZ, t.j. porovnaním dojednanej zmluvnej odplaty s odplatou bežne požadovanou bankami v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na § 53 ods. 6 OZ. Podľa Zmluvy o úvere vyplýva dojednanie o výške odplaty v zmysle úrokovej sadzby na úrovni 23 %. Výška úroku nepresahuje dvojnásobok priemernej odplaty poskytovanej bankami v čase uzavretia zmluvy a nespôsobuje rozpor odplaty s dobrými mravmi. Podľa výpisu priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk za rok 2008 vyplýva, že pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov poskytovali banky úvery pri priemernej úrokovej sadzbe 13,82 % v mesiaci 01/2008 (v mesiaci, kedy bola zmluva uzavretá) vychádzajúc z údaju o stave úverov. Pri nových úveroch bola úroveň priemernej úrokovej sadzby 13,14%. Dojednanie o výške úrokovej sadzby (odplaty) na úrovni 23 % ročne nepresahuje dvojnásobok priemernej miery úrokových sadzieb, preto súd uvedené považoval za primerané a nespôsobujúce rozpor s dobrými mravmi.

38. Následne sa zaoberal ďalšou časťou žaloby, ktorou žalobkyňa požadovala určenie neplatí Dohody o zrážkach zo mzdy. Bolo preukázané, že Dohoda o zrážkach zo mzdy tvorí súčasť Zmluvy o úvere (spotrebiteľské zmluvy) a bola vyjadrená v časti 3, bod 4 v znení: „Podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa §551 zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s čl. 4, bod 4.8 OP pre úver.“. Z uvedeného je zrejmé, že predmetná dohoda o zrážkach tvorila súčasť formulárovej zmluvy, do ktorej obsahu bola priamo začlenená a tým podmieňovala jej uzavretie. Žalovaný nepredložil žiadny dôkaz, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mohla predmetnú dohodu odmietnuť bez toho, aby uvedená skutočnosť mala dopad na uzatvorenie zmluvy. Nepreukázal individuálne dojednanie predmetnej dohody.

39. Súd nadväzne podotýka, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je špecifickým inštitútom občianskeho práva, ktorý je upravený v ust. § 551 OZ. V čase uzavretia predmetnej Zmluvy o úvere (ku dňu 10.01.2008) právna úprava nebránila, aby dohoda o zrážkach bola uzavretá ako súčasť spotrebiteľského vzťahu medzi dodávateľom spotrebiteľom. Rozhodujúce však boli individuálne okolnosti posudzovanej veci. Predmetná dohoda tvorila súčasť formulárovej zmluvy, pričom bez zvýraznenia, neprehľadným spôsobom a nesystematicky bola včlenená do zmluvného obsahu a rovnako ako ostatný text dokumentu bola vyjadrená malým a ťažko čitateľným písmom. Vzhľadom k tomu súd považoval uvedený spôsob koncepcie dohody jej začlenením do zmluvného textu za neštandardný, nečestný a rozporný s dobrými mravmi.

40. Uvedené spôsobilosť, že žalobkyňa pri podpísaní zmluvy vôbec nemala vedomosť, že predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvára, ani s akými pre ňu následkami. Vzhľadom k tomu žalobkyňa podpísaním formulárovej Zmluvy o úvere bola nútená strpieť výkon zrážok zo mzdy len na základe vyčíslenia pohľadávky veriteľom bez možnosti overenia nároku a opodstatnenosti pohľadávky veriteľa prostredníctvom súdnej kontroly. Uvedeným spôsobom boli vytvorené podmienky, aby sa obišla súdna kontrola zmluvných podmienok, ktorá skutočnosť spôsobuje hrubú nerovnováhu v zmluvných právach a povinnostiach v neprospech žalobkyne.

41. S poukazom na vyššie uvedené súd vyhodnotil označenú dohodu o zrážkach zo mzdy za zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ma za následok jej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 OZ. Vzhľadom k tomu súd žalobe aj v tejto časti rovnako vyhovel a určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uvedená v čl. 3 ods. 4 Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.01.2008 je neplatná.

42. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní v plnom rozsahu úspešná, preto súd žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalobkyne v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku. Odvolanie sa podáva na Okresný súd vo Veľkom Krtíši písomne v 3 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Banskej Bystrici. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).